

Una crida al trelat

Vicent Soler recull els articles publicats en premsa al llarg dels últims catorze anys per reflexionar i raonar sobre allò que alguns en diuen *el cas valencià*

Articulari

PER ANTONI ZARAGOZÀ

■ El 1996, allunyat de les responsabilitats polítiques diàries de l'últim càrrec institucional, Vicent Soler tornà de nou a l'activitat professional docent a la Universitat de València, al temps que rebria les ganes i les possibilitats de col·laborar en tertúlies i debats a la Tv i a la ràdio, i en articles d'opinió i reflexió als mitjans de la premsa escrita de València on s'ha trobat sempre més còmode, com són El País o Levante-EMV, a més dels escrits que ha publicat en altres papers diversos, com ara El Temps, Saó, Inversal o El Boletín de la Empresa. Una tria d'aquesta producció d'articles de premsa, compresa entre el 1996 i el 2008, es troba reunida al llibre, *L'ofici de raonar* (PUV 2011), selecció que ha estat a càrrec de **Gustau Muñoz** i del mateix autor. Un llibre que, en llegir-lo, et fa la sensació que és tan imprescindible com necessària la seua publicació. És imprescindible perquè ens pro-

VICENT SOLER
L'ofici de raonar
► assaig.
BROMERA, 2011

porciona una ampla panoràmica del País Valencià, amb la seua especificitat pròpia, durant aquests 13 anys en els que, segons Vicent Soler, «la societat valenciana ha viscut un període particular d'expansió econòmica amb data de caducitat, de grans projectes hui en crisi, d'una hegemonia de la dreta disfressada de democràcia però d'escàs esperit democràtic, de convulsions judicials motivades per la corrupció, i un ajornament sistemàtic de donar solució als problemes reals de la societat valenciana, la qual cosa ha obert un abisme social que exigeix la construcció de ponts per a poder-los superar»; i és imprescindible perquè, aquests recull d'articles, en reunir los ara en format de llibre han perdut la vida efimera que condiciona tot allò que s'escriu a un diari, i ha passat a perviure en el temps per a successives lectures, i mantindre un interès viu en compartir idees amb vocació de raonar, en raonar: «fer-me enten-

dre», afirma l'autor, «des de la conversa pacífica i argumentativa per a poder canviar un entorn social que m'estime i que m'agradaria millorar» perquè «raonar és una crida al trelat».

No es tracta, doncs, com diu Soler, «d'un llibre dogmàtic», sinó d'un llibre que malda per obrir un debat sempre ajornat sobre allò que alguns en diuen *el cas valencià*, que obliga, a diferència d'altres autonomies, potser, a comptar amb la dreta valenciana per a posar en marxa qualsevol solució als problemes actuals, o definir què és això de la identitat valenciana. Una dreta, a més a més, que ha fet seu un ideari ranci i caspós; una dreta gens moderna ni valencianista; una dreta que volia acabar amb l'hegemonia de l'esquerra al País Valencià sorgida de les urnes. «I trenca tots els ponts de diàleg entre els valencians posant damunt la taula un munt de temes i problemes que han acabat dividint de forma traumàtica la societat valenciana». I una esquerra que no ha tingut ni l'habilitat, ni la cintura, ni l'estratègia política per enfrontar-s'hi, per «crear marcs de diàleg fluidos entre les parts», ni per «trobar solucions intermèdies amb vocació integradora dels interessos en disputa», o per crear punts d'aproximació, d'entesa, i que, perdudes les institucions, no ha trobat el camí ni la manera de redreçar-se.

Vicent Soler desentén de **Fuster** en què el futur

del País Valencià o serà d'esquerres o no serà, per a reblar que «el futur serà d'una ampla majoria de valencians o no serà», i per això calen punts de diàleg, fórmules que sumen i no resten, per a poder convèncer la gent de «que els seus interessos es troben en compartir un mateix projecte de poble». Així, un dels errors més greus ha sigut el manteniment del pensament fusterià afirmant la identitat catalana dels valencians en comptes de fer pujar l'autoestima dels valencians, o de cercar punts en comú amb què evitar la castellanització, perquè «la recuperació de la llengua és l'assumpte més simptomàtic respecte de les nostres ganes de guanyar el futur com a poble».

Un llibre, en definitiva, en el que l'eix vertebral és una triple preocupació explícita de l'autor: «que guanyem tots en llibertat, igualtat i justícia, que els valencians no desapareguem com a poble, i deixar un llegat d'un món millor per al demà, per als nostres fills». Clar i ras, no perdre la visibilitat dels valencians a Espanya i Europa.

A ritme de Roda

Lluís Roda torna a sorprendre amb un nou poemari on la seua passió per l'exploració del lèxic i els ritmes es manifesta en un estadi de plenitud

Poesia

PER ANTONI GÓMEZ

■ Que **Lluís Roda** (València, 1961) sorprenga el lector amb cada poemari que publica no és una novetat. És una virtut inherent al seu ofici poètic que fins i tot va més enllà de les qüestions purament estètiques, és també una actitud vital i intel·lectual. En qualsevol de les propostes de la seua obra trobarem motius per a argumentar-ho. Roda és un poeta per als amants de l'heterodòxia, o de certa heterodòxia, si més no. Tot i que ve de lluny la seua passió per l'exploració del lèxic i els ritmes, per les

imatges xocants, per trencar les cadències i els significats previsibles, amb *Nadir* (Proa 2010) aquesta vessant es manifesta en un estadi de plenitud.

Des d'un punt d'observació ubicat al punt oposat al zenit (nadir), sota els peus de l'observador, el poeta disserta sobre el desistiment i l'experiència amorosa amb ironia i mordacitat. Per a dur a bon port la tasca que ha emprès utilitza versos de gran concisió retòrica acompanyats de ritmes juganers i sorprenents escrits amb un aconseguit causticisme expressiu. Els llatínismes de l'antic llenguatge jurídic o canònic, el rebuscat lèxic o les onomatopeies, posem per cas, célebre el primer vers del poema de la pàgina 31: *Quiquiriquic, vaig celebrar la teua joventut esplèndida*, són instruments de contrastada eficàcia en les mans de Roda. En el poema de la pàgina 17, per exemple, el poeta juga amb la mateixa rima de manera alternativa al llarg dels seus 13 versos, produint un efecte d'espejant ressonància musical. Ritmes sor-

prenents però gens automàtics, tot i que ho semblen en aparença, conceptes rebuscats però carregats d'un concís significat semàntic i simbòlic en el context del discurs del poeta.

Certament, la primera part del llibre, *Fornícula*, són poemes adreçats a l'espai buit que ha deixat una estàtua, la de l'amor perdut a qui ret comptes obertament: *Perquè a qui has fet feliç? Ni a tu mateixa, amor/ Insistir en el desistiment és perdre el temps*. El desistiment va acompanyat de sentiments de desorientació, de confusió, de caminar amb els ulls closos per línies discontinues: *En aquest erg no veig cap lluna/ Que m'orienta entre la nit/ Sols una línia discontinua/ Feta de dunes per camí*. Sorpren, amb resonàncies ausiasmarquianes, la profanitat de les imatges dedicades a l'estimada: *Bocamolla, ovella pècora, / Ningú no et lloa. / El teu garrí romàntic* (pàg. 23). *Et comportaves com una vulgar carterista* (pàg. 37) o *No sóc boigaire ni tu bonyiga* (pàg. 49), entre altres. La segona part són imatges nadalenques ambientades en quatre espais diversos i l'última *Quòndam*, és la part més reflexiva, el poeta canvia el ritme i l'estil dels versos, que són més extensos.

Roda ha escrit un poemari que, sobretot en

LLUÍS RODA
Nadir
► Premi Jocs Florals de Barcelona 2010
► Edicions Proa, Barcelona, 2010

la primera part, recorda pel seu imaginatiu sentit del ritme alguns dels grans clàssics de la poesia catalana: **J. V. Foix**, **Josep Carner**, **Joan Vinyol**. Tanmateix, la poètica que expressa, el seu contingut conceptual, és deutor de la tradició profana i vitalista de la poesia valenciana, en la base de la qual està **Vicent Andrés Estellés**, **Ausiàs March**, i els poetes valencians de les últimes dècades. No és casualitat, la referència a Estellés del poema *Fornícula*, en relació a *Els amants: Turiferar sóc. I vaig i vinc... / I no faig res. Elemental, ja ho sé. / Ignorem el Petrarca i ignorem moltes coses*. A fi de comptes, *Nadir* reflecteix un interessant cúmul d'influències poètiques, però la seua empremta en el llenguatge és única.

La història humana

Huit segles d'història de Gandia fins arribar a l'actualitat són l'aportació de Jesús Alonso a la memòria d'un poble narrada des del seu context humà

Poesia

PER ANTONI F. GRAU (*)

■ Un recorregut de huit segles d'història fins arribar a les potencialitats de la Gandia actual. Això és el que s'hi troba a l'edició en valencià de la *Història de Gandia*, la darrera publicació de **Jesús Alonso**. El llibre, que forma part d'allò que ha vingut en denominar-se història local, és un treball rigorós, ric en matisos i en sintonia amb les darreres ten-

dències historiogràfiques. Analitza no sols la foto fixa de la ciutat segle per segle, sinó que ofereix una visió diacrònica que permet al lector no perdre el fil conductor fins arribar pràcticament a l'actualitat. A més, té el mèrit d'organitzar-se al marge de visions lineals. El seu interès no és forçar fins al límit esquemes simplificadors, sinó endinsar-se en la trajectòria social, econòmica, política i cultural de Gandia per tal de proposar-ne uns moments decisius i algunes de les petjades que dites conjuntures deixaren en la configuració social dels seus veïns. Al capdavant, Jesús Alonso fa de Gandia una mena de microcosmos des d'on recrea la

història fins les acaballes del segle XX.

Des d'una perspectiva metodològica, i juntament amb l'estudi de les estructures, Alonso s'ocupa de la vida quotidiana dels autèntics protagonistes del llibre, els gandians, i els eleva a la categoria de protagonistes del relat. Esta forma de treballar, tan poques vegades abordada en els manuals a l'ús, enriqueix l'escrit i li dona un context humà, ajuda a entendre millor el passat i contribueix a explicar la forma en què l'individu o el grup van viure i percebre els fets —tantes vegades gelats— que els llibres d'història ens presenten.

En definitiva, aquesta *Història de Gandia* esdevé una eina de consulta imprescindible tant per als investigadors com per a tots els interessats en conèixer la nostra història i el nostre present. Més encara, mitjançant un exercici res-

JESÚS ALONSO
Història de Gandia
► EDITORIAL RIUBLANC, 2011

ponsable d'anàlisi i reflexió, el llibre conclou remarcant les potencialitats de Gandia, una ciutat complexa i plural que tracta de superar amb dignitat la difícil conjuntura actual i d'afrontar amb confiança els reptes de futur. Per tot això, cal donar l'enhorabona a tots els implicats en què aquesta obra haja vist la llum: a l'autor i els seus col·laboradors, **Juantxo Ribes** i **Albert Vázquez**, per la seua tasca; i a l'editor, el CEIC Alonso del Vell, l'IMAB i l'Ajuntament de Gandia per promocionar recerques basades en criteris de qualitat.

(*) *Doctor en Història. Cap d'Estudis del CFPA Jaume I de Gandia.*